

عنوان مقاله:

تحلیل مثنوی جام جم اوحدی برمبنای گفتمان انتقادی

محل انتشار:

نهمین همایش ملی متن پژوهی ادبی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

امیرحسین مدنی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کاشان.

مهديه میرجمالی - دانشجوی کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کاشان

الهه جودار - دانشجوی کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کاشان

خلاصه مقاله:

در این مقاله، مثنوی «جام جم» را - که مهم ترین اثر اوحدی و کتابی جامع در اخلاق و تصوف است - بر مبنای نظریه تحلیل گفتمان انتقادی بررسی کرده تا از این طریق، نسبت به اوضاع اجتماعی و فرهنگی روزگار شاعر و از سویی دیگر، از اندیشه ها و ایدئولوژیهای وی آگاهی یابیم. بدین منظور پس از معرفی اجمالی اوحدی مراغه ای و آثار او، مقدمه ای درباره سیر تکوینی نظریه گفتمان انتقادی و اهداف آن ذکر شده است. سپس اشعار انتقادی اجتماعی اوحدی را براساس رویکرد نورمن فرکلاف - یکی از نظریه پردازان برجسته در حوزه گفتمان انتقادی - در سه سطح توصیف، تفسیر و تبیین مورد بررسی قرار داده ایم. یافته های این پژوهش حاکی از آن است که بیشترین انتقادات اوحدی به ترتیب، نسبت به صوفیان سالوس، عاملان ستمگر، فقهای دروغین، زاهدان ریاکار، قضات، واعظان، خواجهگان، جوانمردان دروغین، بخیلان و مقلدان بوده است. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه اوحدی کمتر به برجسته سازی شخصیت خود پرداخته و بیشتر در پی انتقاد و اصلاح قطب مخالف (دیگری/غیر) بوده است. در همین راستا و در نهایت با تحلیل متن و ارائه جداول آماری، میزان برجسته سازی و حاشیه رانی های شاعر را مشخص نموده ایم.

کلمات کلیدی:

اوحدی مراغه ای، جام جم، نظریه های ادبی، تحلیل گفتمان، فرکلاف.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1245532>

